

23-02-2010

Sendt til:

Miljø- og planlægningsudvalget

Christiansborg
1240 Kbh. K

og

Det Enerkipolitiske udvalg

Christiansborg
1240 Kbh. K

Natur- og miljøorganisationen Nepenthes fraråder placering af testcenter for vindmøller i skovområde. Omkostningerne for naturen er kolossale, som forklaret i nedenstående.

Kære medlemmer af Folketingets Miljø- og planlægningsudvalg og det Enerkipolitiske udvalg.

Foranlediget af det nyligt fremsatte lovforslag om testcenter for store vindmøller ved Østerild, som vil medføre rydning af et skovareal svarende til en femtedel af Gribskov, er det os magtpåliggende at redegøre for hvilke værdier der går tabt, hvis forslaget gennemføres som planlagt.

Vi er i Nepenthes blandt de fremmeste tilhængere af vindenergi generelt, og denne henvendelse er heller ikke et udtryk for modstand mod testcenteret som sådan, tværtimod. En vigtig pointe er at påpege at industriens krav sagtens kan opfyldes til fulde, uden samtidig at ødelægge enestående naturområder.

Både industriens og vindeneergiens renommé vil dog lide ubodelig skade, hvis den latente konflikt mellem vindmøllers positive miljøbidrag og deres negative naturpåvirkning får lov at udspille sig i lys lue, med den foreslåede placering i en skov.

Afvikling af fredskovsbegrebet

Testcenteret i Østerild vil være en de facto afvikling af fredskovsbegrebet. Fredskov er skovbrugets analog til dyrkningspligten på landbrugsjord. Fredskov indebærer ikke en egentlig naturbeskyttelse, fx. er mange naturskove i tidens løb blevet fældet og erstattet med juletræsmarker på trods af fredskovspligt, men fredskovsstatus har dog formået at forhindre omdannelse af skov til formål som landbrug, byudvikling, industri etc. Det er m.a.o. kun en bagstopper i naturbevarelsessammenhæng, men alligevel en meget vigtig én af slagsen.

Det er vigtigt at bevare naturområder stedfaste, da naturområder mister meget i naturværdi hvis de flyttes omkring. Den biodiversitet, som der er knyttet til en moden skov, f.eks. insekter, urter, svampe, laver og mosser, flytter ikke med når man etablerer ung skov et andet sted. Desuden er dansk landbrugsjord mættet med næringsstoffer i en så ekstrem grad, at når vi naturgenopretter dyrket jord taler vi i værste tilfælde om århundreder inden den mere næringsfattige tilstand, som er den naturlige tilstand, er genoprettet. Højt indhold af næringsstof har en stærkt negativ effekt på biodiversiteten. Der er altså flere gode grunde til at fastholde de eksisterende naturområders placering.

En anlægslov vil tilsidesætte fredskovspligten i Østerild. Så selvom vi, på linie med både Miljøministeriet og industrien, tillægger testcenteret national værdi, så mener vi ikke at det retfærdiggør overgreb af denne størrelse.

Om vigtigheden af at bevare og øge skovarealer

Det er i utallige sammenhænge fremhævet at skove indeholder umistelige værdier. På klimatopmøderne er skovene blandt de øverste emner på dagsordenen. Under biodiversitetskonventionen ligeså. Naturrådet og Vilhjelmudvalget har anbefalet at styrke skovnaturen. Skovene er den naturtype der huser den største mængde truede og sårbare arter, og de sjældneste arter kun vil overleve som danske arter, hvis forholdene forbedres målrettet, hvor der endnu findes levedygtige bestande. Derfor peger skovbiologiske specialister enstemmigt på nødvendigheden af at vi bevarer skov, og en væsentlig del af den som urørt. Og endelig har Folketinget besluttet at fordoble skovarealet. For blot at nævne et udpluk af anbefalingerne.

Med en så overvældende evidens for skovens vigtige rolle i naturbevarelsen er det ubegribeligt for os at miljøministeriet ikke siger klart fra overfor indgrebet, men oven i købet er primære fortalere for det.

FSC-certificeringen er sat på højkant

I 2007 blev statsskovene certificeret efter FSC-reglerne om bæredygtig skovdrift. Denne certificering er nu taget op til revurdering som følge af planerne om rydning af Østerild plantage. Certificeringsorganet er os bekendt ikke i skrivende stund kommet til en afklaring på, om staten kan beholde certifikatet hvis rydningen gennemføres. Men alene det faktum, at der er sat et meget alvorligt spørgsmålstejn ved bæredygtigheden af indgrebet, gør, at vi

henstiller til at stoppe indgrebet. Det burde være Miljøministeriets fornemste pligt at værne om skovene, men da ministeriet nu tilsyneladende svigter sit ansvar, så må vi i stedet henstille til Folketinget at standse den forestående ødelæggelse.

Vi anbefaler MF'erne at afkræve Miljøministeren svar på uklarheden om certificering.

Naturen ved Østerild kan ikke erstattes

Det unikke ved naturen i Østerild-området er dens afsondrede beliggenhed langt fra lys- og støjkluder. Man møder en usædvanlig grad af stilhed på disse kanter, et fænomen af uvurderlig national værdi. Området grænser op til klitbæltet, og er dermed naturligt forbundet med en række andre naturområder via biologiske korridorer, hvilket øger naturværdien betragteligt. Beliggenheden og størrelsen af naturområdet gør, at potentialet for stor, sammenhængende og uberørt natur er enestående, fx. hvis man på et senere tidspunkt ønsker at tænke stort og kæde Thy nationalpark sammen med andre skov- og klitområder.

Erstatningsskov er bluff

Om den planlagte erstatningsskov er der 3 ting at sige.

Det første og vigtigste er, at hele spørgsmålet om erstatningsskov i nærværende sag først kommer i spil i det øjeblik den forkerte beslutning er truffet. Vi håber at det som følge af bl.a. din hjælp aldrig bliver tilfældet.

Det andet er, at hvis galt skal være, så er skoverstatning efter den planlagte skitse regulært bluff. Miljøministeriet har planlagt at rejse 100 ha bynær skov i Thy, og resten rejses som privat skov andre steder i landet, hektar for hektar. Det er besnærende at tro at det løser problemet, men det er af flere årsager på ingen måde tilfældet.

Ikke selv nok så meget nyanlagt skov kan erstatte de ovennævnte værdier som mistes i Østerild. De nyrejste skove vil være fragmenterede og uden sammenhæng med øvrig natur, i sammenligning med naturen ved Østerild. Og det vil tage mange årtier for de nye skove at opnå de gamle skoves naturværdier, målt i både biodiversitet og oplevelsesværdi.

Bynære skoves væsentligste værdi er på det rekreative område, hvorimod de biologisk set er udsat for for megen forstyrrelse til at naturværdierne er i top. De nye private skove fungerer primært som tømmerfabrikker og jagtterritorier, sjældent som urørt skov. Derfor er de ofte af mindre biologisk værdi.

For det tredje vil vi tillade os at sætte spørgsmålstegn ved om at erstatningsskov reelt vil være ny skov og ikke bare skov der allerede var planlagt. Vi gør opmærksom på at regeringen er langt bagud i forhold til folketingsbeslutningen fra 1989, ifølge hvilken 20-25 % af Danmark skulle være skovdækket i løbet af 80-100 år.

Vi anbefaler en placering på landbrugsjord

Al logisk tankegang peger på en placering af testcenteret på landbrugsjord i det åbne land, såfremt det altså *skal* placeres på landjorden som industrien i første omgang har ønsket det.

Misforholdet mellem hvor meget natur der skal ryddes, hvis møllerne placeres i en skov, og hvor stort et landbrugsareal der skal inddrages ved en placering på vestjyske marker, er iøjnefaldende. Hele vindfeltet får man foræret gratis i det åbne land, hvor man i skoven skal rydde det aktivt med store naturmæssige og økonomiske konsekvenser. Størstedelen af testcenterets arbejdsområde på markerne vil oven i købet fortsat vil kunne dyrkes som hidtil. Så valget står mellem at ekspropriere i størrelsesordenen 200 ha landbrugsjord, eller at rydde 1200 ha skovnatur i et område med potentiale til at blive Danmarks største område med vild natur.

Yderligere har de dyrkede arealer i forvejen udpræget karakter af produktionszone med støj, lugt, rigelige lyskilder, og et minimalt hensyn til æstetiske værdier. Set i dette lys forekommer reglen om 1000 meter til beboelse stærkt overdrevet. I et generelt forgældet landbrug er der oven i købet en væsentlig økonomisk tilskyndelse til ekspropriation af landbrugsjord. Alle disse forhold peger i retning af placering på marker. Det er vores opfattelse at visse regioner på landet må acceptere ikke blot deres egen produktion, men også andre former for vigtig produktion. Landidyllen hører under alle omstændigheder fortiden til.

Lokalbefolkningen vil naturligvis altid modsætte sig, det bør dog altid vurderes i forhold til både deres egen påvirkning af omgivelserne og deres evt. mulighed for erstatning.

Genovervejelse af placering til havs

I screeningen for placering af et nationalt testcenter begrundes ønsket om en placering til lands blandt andet med at der nemt skal kunne udskiftes dele på møllerne. Disse dele vil omfatte vinger op til 100 m lange og andre genstande der vejer 500 tons. Vi finder det ikke tilstrækkeligt grundigt godtgjort at sådanne genstande ikke kan transporteres mere sikkert og mere miljøvenligt til havs end på landevej.

Endvidere hedder det at møllerne skal testes for ydelse, pålidelighed, sikkerhed og adgangsforhold under realistiske forhold med høje vindhastigheder. Vi finder det besynderligt at de mest realistiske testforhold for havmøller ikke er på havet men på land.

Endelig nævnes det at "En national prøvestation bør derfor planlægges således, det er muligt at anvende prøvestationen til fuldskalademonstration af møllernes samspil med energisystemet. Det vil derfor være en fordel, hvis den nationale prøvestation anlægges med et stort antal møller ét samlet sted."

Disse tre forhold står efter vores opfattelse alvor tvivl om logikken i at placere et test-center for havmøller på land, og vi forventer som et mindstemål at der iværksættes en uvildig undersøgelse af hvorvidt placering til havs bør komme i betragtning.

Lovforslaget er en skillevej

I betragtning af den enestående betydning af naturen ved Østerild må vi indtrængende opfordre hvert individuelt udvalgsmedlem til at erkende det uholdbare i forslaget. Også selvom det måtte være i strid med partilinen eller tidligere udtalelser.

Dette forslag er i yderste konsekvens en skillevej i dansk naturpolitik. MF'ere som vælger at stemme for dette forslag, fravælger samtidig for stedse muligheden for positiv fortalervirksomhed for naturbevarelse med troværdigheden i behold. Disse 2 ting kan ikke forenes, for de peger i diametralt modsatte retninger. Et testcenter placeret i Østerild Plantage efterlader kun floskler og tom tale om natur.

På vegne af Nepenthes

Mvh.

Kristian Jørgensen. Formand. (51252319 / kj@nepenthes.dk)

Jørgen Muldtofte. Talsmand. (27208859 / jmu@nepenthes.dk)

Hvem er Nepenthes?

Nepenthes er en miljøorganisation, der arbejder for bevarelse af verdens skove, fremme af lokalbefolkningens rettigheder og bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne til bekæmpelse af fattigdom.

Nepenthes udfører derfor altid vores projektarbejde i tæt samarbejde med oprindelige folk, lokalbefolkning og lokale civile organisationer. Vi koncentrerer os om at hjælpe de mennesker, der lever i og af skoven, med at tage vare på den gennem bæredygtig produktion.

I Danmark arbejder Nepenthes bl.a. for den vildsomme natur, herunder naturskovene, reintroduktion af hjemmehørende arter samt for fremme af bæredygtig skovdrift.

Foreningen blev i 1983 oprettet som "Regnskovsgruppen" af biologistuderende på Århus Universitet. I 1989 begyndte Nepenthes at samle ind til opkøb af regnskov – et arbejde der til dato er blevet støttet af mere end 250 000 danskere.